

Avskrift av artikel ur Landskrona Posten - daglig tidning för stad och land
Måndagen den 17 januari 1944

St. Knuts Gille i Landskrona återinvigt - Högtidsstämma under ståtliga former i lördags

Sankt Knuts Gille hade på lördagen åter högtidsstämma i köpstaden Landskrona. Det var längesedan gillet senast samlades, någon gång för omkring 500 år sedan. De gamla traditionerna återupplivades med all den festivitas som ett dylikt tillfälle kräver och förtjänar.

Stadshotellet, som rymmer minnen från senare sekels borgar- och kungabaler, har traditioner nog för att vara lämplig lokal för återinstiftandet av en institution som Knutsgillet. Den förmådde också att rymma de bortåt 300 landskroniter, som anslutit sig till gillet.

Stora salen var gillestuga prydd med Knutsgillet obligatoriska julgranar och i övrigt dekorerad med äkta orientaliska mattor i stället för de bonader som fordom brukade smeka en gillesals väggar och med vita syrener, vilka tillsammans med Knutsgillet blåa band bildade stadens färger.

Marskalkarna förde damerna till festsalen och i den färgrika damprocessionens spets gick borgmästarinnan Elisabeth Munck af Rosenschöld och maken till Åldermannen i Lund professorskan Lisa Weibull. Efter dem följde damer, som redan tillhörde något Knutsgille, och därefter följde de blivande Knutssystrarna två och två samt till sist en bukett ljusklädda och danslängtande unga flickor som måste stå på tillväxt ett år före intagandet.

Sedan damerna intagit sina platser i gillesalen spelades Kröningsmarschen och under toner tågade det Styrande Rådet in, företrädda av ceremonimästaren telegrafkommissarie C. Th. Sandström och två marskalkar. Åldermannen borgmästare August Munck av Rosenschöld hade på sin högra sida åldermannen i Knutsgillet i Lund professor Lauritz Weibull och på sin vänstra sida representanten för Ystad, ryttmästare friherre Thott. Vidare märktes i rådets sällskap ytterligare två Lundaråd, kamrer E. W. Sandblad samt redan i andra gillen upptagna bröder.

Styrande Rådet intog sina platser på podiet med Åldermannen i mitten, fungerande Stolsbröderna lasarettsoverläkare doktor Gösta Lundh och direktör Sven Nordengren, Skattmästaren, sadelmakare mästare Carl J. A. Hallqvist och sekreteraren konsul Arvid Friberg vid sidorna. Därefter tågade de inträdessökande bröderna in och damerna, som rest sig vid styrande rådets inträde förblevo, imponerade av så många herrar i frack på en gång, alltjämt stående.

Härmed förklaras Gillesstämman öppnad, ljud Åldermannens röst och ceremonimästaren stötte i golvet med sin blåa stav krönt med den gyllene duvan. Sekreteraren uppläste protokollet från sammanträdet för återupplivandet av St. Knuts Gille i Landskrona och föredrog därvid antagna grundstadgarna och ordningsreglerna för gillet. I den första paragrafen heter det: St. Knuts Gille i Landskrona, som har sina rötter i stadens äldsta historia, avser att sammanföra och i broderlig kärlek och endräkt förena dem som i kraft av blodet och vänskapens band, känna samhörighet med varandra och med den stad som varit deras barndomshem eller blivit deras verkningskrets.

Det Styrande Rådet hade vid konstituerande sammanträde givits följande sammansättning:

Ålderman borgmästare August Munck af Rosenschöld

Stolsbroder konsul Harry Friberg

Vice stolsbroder direktör Sven Nordengren och Dr Gösta Lundh

Skattmästare Sadelmakare mästare Carl A. Hallqvist

Ceremonimästare telegrafkommissarie C. Th. Sandström

Vice sekreterare konsul Sven Fritsch.

Åldermannen höll därefter välkomstanförandet. Han erinrade om det medeltida samhället och levnadsformen där, om släkt traditionerna, borgarnas sammanhållning och om sällskapslivet. Efter att ha berört gillenas betydelse inom de gamla städernas liv talade man särskilt om Knutgillena och deras historia samt om de båda danska konungar med namnet Knut, som förknippats med dessa traditioner ehuru nog Knut Lavard har större rätt att anses som skyddspatronus än Knut den helige. Talaren skildrade vidare gilleshögtiderna och den "papegojeskjutning, som hölls 1 maj samt drog fram exempel ur Gillesreglerna. Från det gamla Knutsgillet i Landskrona föreläste han det dokument från måndagen efter S:t Märten 1516 som ännu finnes i behåll och vari åldermannen i S:t Knuts gillet, borgmästaren Hermen Skreppmeure och rådmannen och stolsbrodern Jep Jensen på alla S:t Knuts-gillesbröderna ger de "Dydessa Köpmännen" tillstånd att en gång om året skjuta på fågel på S:t Knuts papegojebom för de pengar, som de för ändamålet givit "oss till hjälp och den vänskap de har bevisat oss och fortfarande skola bevisa oss".

Till slut ställde talaren frågan om S:t Knutsgillet upplivande kunde ha någon betydelse för nutida medborgare i Landskrona och ansåg att den livliga tillslutningen till dagens stämma var svar nog. Sällskaplig tillvaro under värdiga former är nyttig och några timmars öppen och förtrolig samvaro kan föra medborgare samman sade talaren och erinrade om Knutsgillenas motto: Fred och endräkt.

Åldermannen riktade till de recipierande bröderna en förfrågan om de ville vara med Gillet ense att verka för fred och endräkt och svaret blev ett enhälligt ja.

Det högtidliga intagandet började därpå. De väntande som hört åldermannen berätta hurusom förr Sancte Knut ansetts äga förmåga att förkorta skärseldens plågor anropade i hast helgonet och kände sig styrkta för den följande ceremonin. Hundratalet bröder fick mottaga åldermannens välkomsthälsning och som de två första intogos bankdirektör Axel Jönsson och häradssdomare Jack Christensson - vilket alltså blev en representant för staden och en för bygden.

Därpå Infördes damerna och fingo mottaga sin välkomsthälsning som knutssystrar i Gillet. Den äldsta och första av den nya Knuts systrarna var fru Marianne Frost, en värdig representant för det gamla Landskrona.

Sedan receptionen var till ända talade åldermannen i S:t Knuts Gille i Lund professor Lauritz Weibull, som gav några korta erinringar om forna tiders Knutsgillen som funnits i alla de medeltida skånska städerna utom i Hälsingborg (som alltså inte kan återuppliva någon medeltida tradition). Han beskrev värtaligt det vackra Knutsgillet från Landskrona av silver och en dm i diameter med bild av Sankt Knut på kungatron med riksäpple och liljestängel i händerna mot en stjärnbeströdd bakgrund. (Stjärnbeströdd var för övrigt även talaren som bar alla Knutsgilletts högsta utmärkelser i blå silvrig glans.

Professor Weibull kunde även berätta om ännu ett minne från Knutsgillet i Landskrona. Ett pergament som handlade om Knud Laege och om Gård och grund vid Smediestaete. Han framförde slutligen en hälsning från Lundagillet med förhoppning om att förbindelsen mellan gillena måste bli innerlig och att man skulle samlas under gilletts motto.

Åldermannen höll därpå talet för konungen, vilket följdes av ett fyrfaldigt leve och kungssången. Som sista ceremoni innan den högtidliga delen av sammankomsten avslutades följde det urgamla bruket att i gillestugan upphänga Åldermannens duva, som en symbol på gilletts fredliga syften.

Därpå utrymdes gillestugan det vill säga stora salen och deltagarna samlades till supé i Vita Havet och angränsande rum varvid fågeln på bordet var icke duva - men kalkon. Lunds Åldermand utbragte ett leve för Åldermannen i det nystartade gillet och hans maka och telegram från gillet i Malmö och Ystad

upplästes. Efter kaffet förkunnade ceremonimästaren Knutsbalens öppnande, vilket skedde med en Promenadpolonäs med åldermannen i täten. För övrigt upptog kvällens dansprogram även francaise, som dansades i två repriser, för äldre och tränade contradansare och för unga och osäkra - med veterinär Victor Aulin som anförare. Hambo, vals och galopp förekom flitigt och dansades ivrigt till uppbrottet skedde klockan två och åldermannens duva åter hämtades ned från takkronan.

Chrönikör Oldfru emerita Monika Nordengren